

KURENDA

KURJI DIECEZJALNEJ WILEŃSKIEJ.

Sacra Congregatio Concilii.

Decretum de norma servanda cum coetus catechistici aliique pro scholis de Religione conventus indicuntur.

Ad aptiores rationes comparandas atque evulgandas, quibus Christi fideles universi, praesertim vero pueri atque adolescentes, christianam doctrinam melius ac facilius edoceantur, coetus catechisticos aliosque pro scholis de religione conventus, conferre plurimum nemo est qui non videat.

Quapropter praeclare faciunt atque peropportune, qui in eos coetus legitime parandos ac celebrandos incumbunt, eo spectantes, ut, collatis peritorum virorum consiliis, actio catechistica universa efficienter promoveatur.

Cum vero de re agatur, quae summam Ecclesiae requirat vigilantiam et curam, cumque ad haec praestanda peculiare Officium apud hanc S. Congregationem sit institutum, Eminentissimi Patres eiusdem S. Congregationis, in plenariis comitiis diei 12 aprilis currentis anni, haec, quae sequuntur, servanda esse decreverunt:

1-o Coetus catechistici aliique pro scholis de Religione conventus, tum nationales, tum provinciales, posthac ne habeantur, quin antea, una cum nuntio uniuscuiusque coetus, disceptandarum in eo rerum libellus seu exemplar huic S. Congregationi tempestive exhibeatur.

2-o Decet quam maxime ac sane optandum, ut etiam in coetibus dioecesanis convocandis, eadem norma, quae supra dicta est, servetur.

Haec omnia, in audientia diei 16 eiusdem mensis infra scripto Secretario concessa, Ssmus D. N. Pius PP. XI dignatus est approbare, eademque per decretum publici iuris fieri mandavit.

L. S.

D. Card. *Sbarretti*, Praefectus.

Iulius, Ep. tit. Lampsacen., Secretarius.

(Acta Apost. Sedis. Die 5 novembris 1924).

Sacerdotum conventus Episcopi in posterum haberi ne siverint, nisi rarissime. Quod si siverint, ea tantum lege sinent, ut nulla fiat rerum tractatio quae ad Episcopos Sedemque Apostolicam pertinent; ut nihil proponatur vel postuletur, quod sacrae potestatis occupationem inferat. Coetibus eiusmodi, quos singulatim, scripto, aptaque tempestate permitti oportet, nullus ex alia dioecesi sacerdos intersit, nisi litteris sui Episcopi commendatus. (Motu proprio „Sacrorum antistitum“ Pii PP. X. — Acta Ap. S. Vol. II, p. 663).

PRO SYNODO CELEBRANDA.

De Conferentiis Decanalibus.

I. Sacri Canones.

1. Can. 448, § 1. Vicarius foraneus debet, diebus ab Episcopo designatis, convocare presbyteros proprii districtus ad conventus seu collationes de quibus in can. 131 eisdemque praeesse; ubi vero plures habentur huiusmodi coetus in variis districtus locis, invigilare, ut rite celebrentur.
2. Can. 131, § 1. In civitate episcopali et in singulis vicariatibus foraneis saepius in anno, diebus arbitrio Ordinarii loci praestituendis, conventus habeantur, quos collationes seu conferentias vocant, de re morali et liturgica, quibus addi possunt aliae exercitationes, quas Ordinarius opportunas iudicaverit ad scientiam et pietatem clericorum promovendam.
3. Can. 131, § 2. Si conventus haberi difficile sit, resolutae quaestiones scriptae mittantur, secundum normas ab Ordinario statuendas.
4. Can. 131, § 3. Conventui interesse, aut, deficiente conventu, scriptam casuum resolutionem mittere debent, nisi a loci Ordinario exemptionem antea expresse obtinuerint, tum omnes sacerdotes saeculares, tum religiosi licet exempti curam animarum habentes et, etiam, si collatio in eorum domibus non habeatur, alii religiosi, qui facultatem audiendi confessiones ab Ordinario obtinuerunt.
5. Can. 2377. Sacerdotes contra praescriptum can. 131, § 1 contumaces Ordinarius pro suo prudenti arbitrio puniat; quod si fuerint religiosi confessarii curam animarum non gerentes, eos ab audiendis saecularium confessionibus suspendat.

II. Instructiones.

6. Decanus (respective—eius vices gerens) ad conferentias decanales celebrandas omnes sacerdotes qui in decanatus territorio munera exercent convocet; conferentiis ipse per se vel per alium praesit.

7. Inter participantes a decano designetur secretarius, qui conferentiarum acta in librum protocollorum referat.
8. Finis conferentiarum esto: fovere et promovere clericorum scientiam, pietatem et zelum in cura animarum et pastoratione exercenda; quo, collatis consiliis et experimentis pro temporum locorumque circumstantiis, gloria Dei, salus animarum et res catholica efficacius promoveatur.
9. Conferentiae saltem bis-ter in anno habeantur atque singulae unius diei spatio absolvantur.
10. Locus, dies et hora conferentiae praefiniantur a decano de consilio participantium; non est necesse ut conferentiae semper apud ipsum decanum peragantur; etiam apud alios condecanales sacerdotes institui possunt, si id commode fieri potest.
11. Omnes decanatus presbyteri conferentiae intersint, exceptis solummodo iis, qui, a decano designati, domi manserint aegrotis in casu necessitatis Sacramenta administraturi; quibus sacerdotibus etiam vicinarum decanatum clerici auxilium ferre obligantur.
12. Diem conventus parochi tempestive fidelibus annuntient eisque indicent sacerdotes in casu necessitatis adeundos.
13. Qui venire in conventum non potuerint, suae absentiae rationem decano in scriptis mittant, quae scripta protocollo adiungantur.
14. Ne quis abeat, nisi conferentia absoluta et finitis, si quae peraguntur, piis exercitiis.
15. Victus confratribus praebetur frugalis, quaecumque libationes excludantur.
16. Chartarum lusus toto conventus tempore interdicitur inde a primis vespersis usque ad mane diei proximi.
17. Librum protocollorum conferentiarum decanus in suo archivo servet.
18. Decanus, duabus hebdomadibus ante conferentiam, de eius loco et die Curiam Episcopalem certiores reddat, transmittendo simul indicem materiarum tractandarum; absoluta vero conferentia, intra mensem eius protocollum transcriptum eidem Curiae mittat.
19. Quae forte communibus participantium votis in conferentia pro praxi statuta et decisa fuerint, vim obligandi non obtinebunt, nisi in quantum ab Ordinario approbata et confirmata erunt.
20. In conferentiis, ad normam can. 131, § 2, potissimum de re morali et liturgica agatur; cui materiae addi possunt aliae exercitationes ad clericorum scientiam, pietatem, zelum promovenda opportuna; ac proinde ad tractandum sumi possunt:
 1. imprimis materiae a Curia Episcopali propositae;
 2. aliqui canones e Codice Juris vel aliquae ordinationes Sedis Apostolicae aut Ordinarii loci, ut deliberetur quo meliore modo ea executioni demandentur;
 3. casus conscientiae et dubia, casus e re morali et liturgica, u solvantur;
 4. theses vel quaestiones, praesertim quae ad praxim spectant, e variis disciplinis theologis, ut in memoriam revocentur;
 5. aliqui ritus sacri, ut in eis sese exercent, quo officia divina et sacrae functiones in decanatu, iuxta leges liturgicas, uniformiter peragantur;

6. vitia, quae inter populum apparent, v. gr. ebrietas, luxuries, furta, aleatorii lusus, choreae inhonestae, spectacula lasciva et alia id genus, ut opportuna adhibeantur remedia ad ea eradicanda;
7. errores, qui a religionis inimicis et variis sectariis sparguntur; ipsae sectae et pravae associationes, ut fideles ab eis praecaveantur et avertantur;
8. catechetica institutio, Verbi divini praedicatio, sacra recollectio, missiones, pastorales fidelium visitationes, ut recte et cum spiritali emolumento peragantur;
9. piae associationes: Tertii Ordines, confraternitates, uniones, ut rite instituantur et cum fructu dirigantur;
10. fidei, pietatis et caritatis opera et instituta, opera socialia catholica, associationes catholicae: iuventutis, operariorum, agriculturalium, feminarum et aliae id genus, ut quae oportuna sunt, fundentur et fundata ad Ecclesiae et societatis bonum quam plurimum conferant;
11. ecclesiarum refectio, decoratio, aedificatio, aedificiorum beneficium reparatio vel reaedificatio, ut confratrum consilia exquirantur.
21. Sua cuique licet dubia vel casus, quae in praxi ipsi occurrant et quorum solutionem habere cupiat, aliamve materiam, quam tractandam desideret, tempestive ante conferentiam in scriptis proponere decano, qui sua prudentia participantium deliberationi ea submittat.
22. Quo materiae propositae penitus tractari possint, ne sumantur nimis plura themata ad discutiendum.
23. Valde commendandum est, ut quis in aliqua materia, quae ad praxim spectat, dissertatiunculam in scriptis pro conferentia praeparet confratribus praelegendam eorumque discussioni submittendam.
24. Decanus obligatione gravi tenetur advigilandi, ne quid in conferentia dicatur vel fiat, quod absit, contra sacros canones, decreta et ordinationes Sanctae Sedis et Ordinarii loci; ne quid contra auctoritates ecclesiasticas dicatur vel agatur, ne cuius persona censuretur vel carpatur.
25. Quaestiones politicae et mere profanae a conferentiis prorsus arceantur.
26. Occasione conventus decanalium, clerici participantes, si id placebit, poterunt unius diei sacram recollectionem ad spiritum renovandum instituere aut saltem, quod valde suadet, aliqua pia exercitia v. gr. contioni interesse, quam unus ex eis antea praeparatam habebit, de opportune electa materia meditationem piam facere, nacti facilitatem ob cleri concursum qui indigent confessionem peragere.
27. Et decanus cum singulis et singuli cum decano, si quae habeant negotia et res tractanda, occasione conventus, tractare et expedire facile poterunt.

III. Modus celebrandi.

28. Commendatur, ut antea omnia visitent participantes in communi SS. Sacramentum. Decanus, hora et loco statutis, inchoat ipsam conferentiam invocatione „Veni Sancte Spiritus“ et oratione „Deus, qui corda fidelium“; tum inter participantes secretarium eligit.

29. Secretarius primum singulorum, qui participare debent, nomina evocat absentesque notat; tum praecedentis conventus legit protocollum. Singuli adstantes, si opus est, possunt postulare ut protocollum corrigatur; proposita correctio pluralitate votorum probari debet.
30. Mox a decano tractandarum materiarum proponitur ordo; quem singuli adstantes supplere possunt commendando ex sua quisque parte convenientes materias, si facta propositio maiorum suffragiorum partem retulerit.
31. Imprimis decanus pro oportunitate antea electos legit aliquot sacros canones vel aliquas Sanctae Sedis aut loci Episcopi ordinationes, ut cuivis in mentem revocetur lex, quam et ipse observare et ab aliis observandam curare debet; etiam discussio institui potest, quo meliore modo illa lex ad praxim deducatur.
32. Tum procedatur ad resolvendum casum, qui designatus est, et ad tractandas ex ordine ceteras, quae propositae sunt, materias vel quaestiones. Primum de proposita materia referat vel propositam quaestionem elucidet explicetque is, cui id in ultimo conventu commissum est; tum de re instituatur discussio ac deliberatio; demum decanus vel ipse referens ex eis, quae exposita et dicta sunt, deducat conclusiones vel normas, quae ad praxim sint. Sic finita unius puncti tractatione, ad aliud ordinis statuti punctum eadem ratione tractandum procedatur, quantum tempus suppetat.
33. Si res liturgicae tractentur et sacri ritus exercentur, unus e participantibus, qui eos practice coram aliis peragat, designetur a decano; a quo pariter et magister caeremoniarum pro animadversionibus in re praesenti faciendis eligatur.
34. Denique exacto tempore tractandis materiis statuto, decanus, de consilio participantium, determinet locum, diem, horam proximae conferentiae, casum solvendum, materiam vel quaestionem tractandam, item designet eos, qui definitivam casus solutionem vel materiae aut quaestionis elucidationem expositionemque praeparare pro sequenti conventu debebunt. Si cum conferentia, quod valde exoptatur, etiam exercitia spiritualia coniungantur, presbyterum quoque decanus eligat, qui in proximo conventu exhortationem spiritualem habiturus vel meditationis puncta propositurus est.
35. Atque demum, sicubi in decanatu illa, de qua supra, viget laudabilis consuetudo, sacerdos, qui erat in praecedenti conferentia designatus, ad adstantes exhortationem habet piam vel eis puncta meditationis proponit.
36. Claudatur tandem conventus aliqua precatione, v. gr. invocatione „Maria Mater gratiae“ vel Litanis B. M. V. vel aliqua alia vel communi Sanctissimi visitatione.
37. Secretarius res gestas in conventu summarie sed fideliter in libro protocollorum perscribat, scilicet notet conventus diem, horam, locum; nomina participantium vel eorum, qui abfuerunt; casum examinatum, quaestionem discussam vel materiam tractatam ac nomina eorum, qui rem referebant vel elucidabant; resolutionem casus, decisiones pro praxi una cum motivis; exhortationis thema et quis eam habuerit ac cetera eiusmodi quae ad rem spectent; tum sub finem indicet, qui casus, quae materia vel quae theologica quaestio pro conventu pro-

ximo designata sint, quis ea ex professo tractare debeat, quis exhortationem habiturus sit; ubi et quando proxima conferentia futura sit. Protocollum subscribant: decanus, secretarius ceterique participantes.

Nota. Quae supra proponuntur liberationi tamquam materia pro Synodo celebranda, ut si qui aliquas ad faciendum desuper observationes habeant, ad Curiam in scriptis transmittant.

(—) † *Georgius, Eppus.*

Odpusty, bractwa i stowarzyszenia.

Odpusty papieskie. Upoważnienie do nakładania na przedmioty dewocyjne odpustów papieskich może uzyskać od Stolicy św. przez Penitencjarję kapłan aprobowany do słuchania spowiedzi. Formułka prośby następująca: *Beatissime Pater N.N. sacerdos dioecesis N. ad pedes Sanctitatis Vestrae provolutus, humillime petit facultatem benedicendi Coronas, Rosaria, Cruces, Crucifixos, parvas Statuas ac Ss. Numismata, eisque applicandi Indulgentias Apostolicas, necnon Coronas eas, quae a S. Birgitta nuncupantur. Et Deus etc.* — Upoważnienie zazwyczaj bywa udzielane na lat pięć, a prosząc o nie trzeba dołączyć pismo rekomendujące swego Ordynariusza. Z upoważnienia korzystać można tylko za дозволением Ordynariusza tej miejscowości, w której zamierzało się przedmioty poświęcać. Pozwolenie powinno być wyraźne, lecz wystarczy milczące (*tacitus vel implicitus consensus*) albo domyślne (*consensus prudenter praesumptus*). Jeśli w upoważnieniu jest wzmianka, że kapłan z władzy korzystać może tylko prywatnie, nie można nakładać owych odpustów publicznie w kościele lub kaplicy przed ludem zebrany, mającym w rękach przedmioty do poświęcenia. Również nie może kapłan poświęcać przedmiotów, rozłożonych na ołtarzu, po skończonem nabożeństwie, w obecności wiernych.

Krzyżyki z odpustem toties quoties na godzinę śmierci. Każdy kapłan, aprobowany do słuchania spowiedzi, zyskać może od św. Oficjum upoważnienie do nakładania na krzyżyki odpustów toties quoties w godzinę śmierci. Upoważnienie udzielane bywa na pięć lat. Formułka prośby następująca: „*Beatissime Pater. N.N. sacerdos dioecesis N. ad pedes Sanctitatis Vestrae provolutus, humillime petit facultatem benedicendi crucifixos cum indulgentia plenaria vulgo toties-quoties nuncupata id est a quocumque ex fidelibus in mortis articulo constitutis lucranda. Et Deus etc.*”

Krzyże, różańce i t. d. z ziemi św., które się dotykały świętych miejsc i relikwii tamże, poświęcone być nie potrzebują: posiadają odpusty papieskie z tą różnicą, że właściciele tychże przedmiotów nie dostępują odpustu zupełnego na Niepokalane Poczęcie ani na św. Józef. Natomiast dostępują 200 dni zamiast 100 dni za odmówienie przynajmniej raz w tygodniu niektórych modlitw: koronki, różańca, siedmiu psalmów pokutnych, albo modlitw za zmarłych.

Koronka kamedulska albo ku czci P. Jezusa. Upoważnienie do poświęcenia owych koronek przysługuje OO. Kamedułom lub innym kapła-

nom, którzy nato otrzymali upoważnienie od Stolicy św. Upoważnienie do nadawania papieskich odpustów nie jest wystarczające do święcenia koronek kamedulskich.

Krzyżyki stacyjne. Pozwolenie do poświęcenia krzyżyków stacyjnych mają na mocy swego urzędu wszyscy generałowie, prowincjałowie i gwardjanie zakonu Franciszkańskiego jako też zastępcy. Innym zaś kapłanom tak świeckim, jak zakonnym może udzielać pozwolenia tylko O. Generał (lub Wikariusz Generalny albo Delegat Generalny). Również Stolica św. udzielać może upoważnienia wszystkim kapłanom. Mający władzę święcenia krzyżyków stacyjnych, nie ma władzy zaprowadzenia drogi krzyżowej i przeciwnie. Najłatwiej uzyskać pozwolenie od O. Generała zak. Franciszkańskiego na całe życie bez ograniczenia liczby krzyżyków. Trzeba nadesłać 1 frank jako jałmużnę dla ziemi św. Adres do O. Generała zak. Franciszkańskiego: Ad Reverendiss. Patrem Generalem Ordinis Fratrum Minorum, Roma, Via Merulana 124. Prosząc o upoważnienie można użyć następującej formułki: „Reverendissime Pater! — N.N. sacerdos dioecesis N. humiliter petit facultatem benedicendi crucifixos cum indulgentiis Viae Crucis. Pro qua gratia etc.“.

Koronka o pięciu ranach P. Jezusa. Dla zyskania odpustów powinna być poświęcona przez O. Generała Pasjonistów lub innego kapłana przez niego upoważnionego. Adres do O. Generała: Convento dei Passionisti, SS. Giovanni e Paolo, Monte Celio. (Roma).

Koronka św. Brygidy. Upoważnienie do nadawania odpustów św. Brygidy posiada generalny przełożony Kanoników regularnych (Canonici regulares SSmi Salvatoris) w Rzymie S. Pietro in Vincoli, który może udzielać tego upoważnienia wszystkim kapłanom świeckim i zakonnym, na zawsze i bez ograniczenia liczby. Również nakładać mogą wymienione odpusty kapłani, którzy posiadają to upoważnienie od Stolicy św. Mający pozwolenie na udzielanie odpustów papieskich, nie mogą udzielać odpustów św. Brygidy. Jednakże Stolica św. udzielać zwykła równocześnie odpusty św. Brygidy i papieskie. Można użyć następnej formułki do proszenia o pozwolenie na udzielanie odpustów wymienionych: „Reverendissime Dom. Abbas! — N.N. sacerdos dioecesis N. humiliter petit facultatem benedicendi coronas S. Brigittae nuncupatas eisque respectivias indulgentias applicandi. Pro qua gratia etc. Adres do generalnego przełożonego Kanoników regularnych: Ad Reverendissimum Dom. Abbatem Generalem Canonico-rum regularium S. Salvatoris, Roma, presso S. Pietro in Vincoli.

Odpusty Krzyżackie. Upoważnienie do nadawania na różańce odpustów krzyżackich uzyskać może każdy kapłan od Stolicy św. Upoważnienie udziela się na pięć lat. Na korzystanie z niego trzeba mieć pozwolenie od Ordynariusza tej djecezji, w której się będzie udzielało odpustów. Formułka prośby następująca: „Beatissime Pater, N.N. sacerdos dioecesis N. ad pedes Sanctitatis Vestrae provolutus, humillime petit facultatem benedicendi Coronas, eisque applicandi indulgentias, quae a Patribus Crucigeris vulgo nuncupantur. Et Deus etc.“. Adres: S. Poenitentiaria, Roma, Palazzo del S. Ufficio, Via del S. Ufficio. Również można uzyskać upoważnienie nadawania odpustów krzyżackich od Generalnego przełożonego Krzyżaków. Adres: Au tres Rév. Pere, le Maître General des Peres Croisiers au Couvent de s. Agathe pres Cuyk (Holandja) Hollande.

Koronka siedmiu boleści Matki Bożej. Do zyskania odpustów koron-

ka poświęcona być musi od przełożonych Serwitów albo innych kapłanów tegoż zakonu do tego upoważnionych. Również inni kapłani mogą poświęcać koronki, o ile na to uzyskali upoważnienie od wymienionych zakonników. Jednakże w ostatnim wypadku nie zyskuje się wszystkich odpustów. Adres: R-mo P. Generali Servorum B. M. Virg., Roma 30, Chiesa di S. Nicola da Tolentino.

Różaniec Matki Bożej. Do zyskania odpustów konieczne jest, by różaniec był poświęcony przez kapłanów zak. Dominikańskiego albo innych do tego upoważnionych. Formułka przepisanej do poświęcenia różańca muszą wszyscy używać, nawet ci, którzy wprost od Stolicy św. otrzymali pozwolenie. Upoważnienie mają wszyscy kapłani zakonu Dominikańskiego i Redemptoryści. Każdy kapłan może uzyskać upoważnienie od O. Generala zak. Dominikańskiego. Adres: Roma, Collegio Angelico, Via S. Vitale 15.

Koronka siedmiu radości Matki Bożej. Upoważnienie poświęcenia koronek może udzielać O. General zak. Franciszkańskiego wszystkim kapłanom zakonnym i świeckim. Do święcenia wystarczy znak krzyża św. Niema żadnej przepisanej formułki. Roma, Via Merulana, Collegio di S. Antonio.

Koronka Anielska. Każdy kapłan, mający od Stolicy św. upoważnienie nadawania odpustów papieskich na przedmioty dewocyjne, może poświęcić koronki anielskie.

Cudowny medalik. Upoważnienie do poświęcenia cudownych medalików udzielają Lazaryści. Adresy: Roma, Via della Missione 2, — Paris VI, Rue de Sevres 95, — Theux (Belgia) Collegium Marianum.

Medaliki i krzyżyki Św. Benedykta. Upoważnienie poświęcania krzyżyków i medalików udzielać mogą wszyscy opaci Benedyktyńskich Kongregacji tak kapłanom świeckim, jak i zakonnym. — Opat, Prymas i Arcyopat w Monte Cassino mogą udzielać upoważnienia do wydelegowania innych kapłanów do święcenia medalika zwyczajnego. Do udzielania pozwolenia delegowania kapłana do święcenia Kommemorativmedaillen może udzielać tylko Arcyopat z Monte Cassino. Formułka prośby o pozwolenie: „Reverendissime Pater! — N.N. sacerdos diocesis N. humiliter petit facultatem benedicendi numismata a S. Benedicto nuncupata cum respectivis indulgentiis. Pro qua gratia etc. Chcąc zarazem uzyskać pozwolenie święcenia Kommemorativmedaillen, można dodać po słowie nuncupata: „etiam illa, quae commemorativa dicuntur. Adresy do Benedyktyńskich przełożonych: „Prymas Benedyktyńskiego zakonu mieszka w Rzymie w Kolegium św. Anzelma na Awentynie, Arcyopat zaś w Monte Cassino per San Germano, Italia, Generalny Prokurator w Rzymie, S. Callisto, Trastevere albo zimą w St. Paul fuori le mura.

Szkaplerze. Do używania krótszych formułek przy nakładaniu szkaplerzy trzeba mieć pozwolenie od Stolicy św. Formułka prośby następująca: „Beatissime Pater! — N.N. sacerdos diocesis X., ad pedes Sanctitatis Vestrae provolutus humiliter petit facultatem benedicendi et imponendi sub unica formula quinque scapularia, scilicet SS. Trinitatis, rubrum Passionis D. N. I. Chr., immaculatae Conceptionis, Septem Dolorum et Montis Carmeli B. M. V., quae ex facultate sibi a respectivis Ordinum Superioribus concessa singula seorsim iam potest benedicere et imponere. Et Deus etc. Adres: Ad Sacram Congregationem Rituum. — Roma, Cancellaria Apostolica. By korzystać ze skróconej formułki, trzeba również mieć upo-

ważnienie do wkładania i święcenia szkaplerzy od Generałów zakonu pod karą nieważności.

Medaliki szkaplerzne. Każdy kapłan, posiadający upoważnienie święcenia i nakładania szkaplerzy, posiada również władzę święcenia medalików szkaplerznych pod temi samemi warunkami. Jeśli kapłan nie może święcić i nałożyć szkaplerza karmelitańskiego tam, gdzie znajduje się klasztor karmelitański, nie może też święcić medalika, któryby zastępował szkaplerz.

Czerwony Szkaplerz Męki Pańskiej. Upoważnienie do święcenia i nakładania tego szkaplerza udzielać może przełożony generalny Lazarystów. Formułka prośby: „Reverendissime Pater!—N.N. sacerdos dioecesis N. petit humiliter facultatem benedicendi et imponendi † scapulare rubrum Passionis et sacratissimi Cordis D. N. I. Chr. necnon et Cordis amantissimi ac compatientis beatæ Mariæ Virginis Immaculatae. Adres: Ad Reverendiss. P. Procuratorem Congregationis Missionis — Roma, Chiesa di San Apollinare.

Czarny szkaplerz Pasjonistów. Upoważnienie do święcenia i nakładania szkaplerza udziela o. Generał Pasjonistów. Można użyć tej samej formułki, co wyżej, tylko po słowie „imponendi“ dodać scapulare nigrum SSmæ Crucis et Passionis Domini nostri Iesu Christi. Adres: Ad Reverendiss. P. Generalem Congregationis Passionis — Roma, Convento dei Passionisti, SS. Giovanni e Paolo.

Szkaplerz Najś. Serca Jezusa. Upoważnienie do święcenia i nakładania szkaplerzy Najś. Serca Jezusa i udzielanie tej władzy innym posiadają Generalny Przełożony Oblatów Niepokalanego Poczęcia Panny Marji, Misjonarze Serca Pana Jezusa, Rektorzy Bazyliki Montmartre w Paryżu i Przełożony Bractwa Serca Jezusowego przy kościele S. Maria della Pace w Rzymie.

Szkaplerz Matki Bożej Dobrej Rady. Upoważnienie do poświęcenia i nakładania szkaplerza udziela O. Generał Augustjanów. Formułka, jak wyżej, tylko dodać na końcu scapulare B. Mariæ Virginis a bono Consilio. Adres: Ad Reverendiss. P. Generalem Ordinis Eremitarum S. Augustini — Roma, Via del S. Uffizio.

Szkaplerz Niepokalanego Serca Marji. Upoważnienie do poświęcania i nakładania szkaplerza udziela generalny przełożony Kongregacji Niepokalanego Serca Marji. Scapulare Cordis immaculati B. Mariæ V.

Szkaplerz św. Józefa. Upoważnienie do nakładania i poświęcania szkaplerza udziela O. Generał OO. Kapucynów. Również każdy prowincjał Kapucyńskiej prowincji, scapulare S. Joseph. Adres do O. Generała: Ad Reverendiss. P. Generalem Ordinis Minorum Capuccin. — Roma, Via Boncompagni 71.

Szkaplerz św. Dominika. O. Generał zak. Dominikańskiego udziela wszystkim kapłanom upoważnienie do poświęcania i nakładania szkaplerza. Benedicendi scapulare S. Dominici. Adres: Roma, Collegio Angelico, Via S. Vitale 15.

Niebieski szkaplerz Niepokalanego Poczęcia Matki Bożej. Upoważnienie do nakładania i poświęcania szkaplerza udziela O. Generał Teatynów, który wymaga, by nazwiska zapisywano i przysyłano do Rzymu albo do kanonicznie założonego bractwa, złączonego z Arcybractwem rzymskim. O. Generał wysyła za wynagrodzeniem $\frac{1}{2}$ franka drukowane formularze do

zapisywania nazwisk, które po zapełnieniu muszą być odesłane do Rzymu. Adres: Revmo P. Generale dei Teatini, Roma, S. Andrea della Valle. Do formułki dodać scapulare caeruleum B. M. V. sine labe conceptae.

W najnowszych formularzach, w których św. Kongregacja upoważnia kapłanów do święcenia i nakładania t. zw. pięciorakich szkaplerzy stoi wyraźnie, że upoważnienie daje się do zapisywania wiernych do bractw Trójcy Przenajśw. Matki Bożej Karmelitańskiej i siedmiu boleści i do poświęcenia różańców i szkaplerzy tychże bractw, również do poświęcenia szkaplerzy Męki Pańskiej i Niepokalanego Poczęcia Matki Bożej. Z upoważnienia tego poznać można, że nie jest rzeczą konieczną należeć do bractwa Niepokal. Poczęcia Matki Bożej i że nazwisko nie potrzebuje być zapisane.

Szkaplerze Serca Jezusa i Marii. Upoważnienie do poświęcania i nakładania zyskać można pod następnym adresem: a la Basilique du Sacre Coeur de Jesus, Avenue de Merode, Anvers, Belgique. Do formułki dodać scapulare sacrorum Cordium Iesu, et Mariae.

Bractwo Trójcy Przenajśw. O. Generał Trynitarzy w Rzymie udziela kapłanom upoważnienia do przyjmowania wiernych do Bractwa Trójcy św., do poświęcenia i nakładania białego szkaplerza i udzielania im w dni oznaczone odpustu zupełnego. Formuła przepisana przy poświęceniu i włożeniu szkaplerza musi być zachowana. Przy przyjmowaniu do bractw konieczne jest zapisywanie nazwisk do księgi bractwa; gdyby przy kościele nie istniało wymienione bractwo, natenczas trzeba spis nazwisk wysyłać do kanonicznego urządzonego Bractwa Trójcy św. do Rzymu. Adres do O. Generała Trynitarzy w Rzymie, via del Quirinale 23.

Arcybractwo wiecznej adoracji i uwielbienia Ducha św. Pragnąc należeć do bractwa, wystarczy posłać imię i nazwisko z prośbą o przyjęcie do zakrystji KsKs. Misjonarzy, Wiedeń VII. Kaiser str. 5 — albo do OO. Franciszkanów, w Hall, Tyrol — lub do parafji św. Ducha w Monachjum.

Arcybractwo sług św. Ducha. Dyrektorem tego bractwa jest superior Oblatów św. Karola Boremeusza w Londynie przy kościele Matki Bożej Anielskiej. Chcąc należeć do tego bractwa, trzeba posłać swoje imię i nazwisko pod następującym adresem: St. Mary of the Angels, London W, Bayswater.

Bractwo ku rozpowszechnieniu czci Ducha św. między narodami szczególnie między poganami. — Chcąc należeć do bractwa, można posłać swoje imię i nazwisko do domu misyjnego w Knechtsteden. Adres: Missionshaus Knechtsteden bei Dermagen, Rheinprovinz. Prusy.

Bractwo Imienia Bożego i Imienia Jezus. O. Generał zak. Dominikańskiego ma upoważnienie zakładania bractwa, wymienionego we wszystkich publicznych kościołach.

Bractwo i Stowarzyszenie Zadośćuczynienia za bluźnierstwa i nieuszanowanie Niedzieli. Za pozwoleniem Biskupa można założyć w czasie misji bractwa, mające na celu tępienie bluźnierstwa i przekleństwa. — Również można wszędzie zakładać Stowarzyszenie święcenia niedziel.

Arcybractwo Dzieciątka Jezus w Betlejemie. Do Arcybractwa tego przyjmują wszystkie dzieci i osoby starsze poświęcające się wychowaniu dzieci. Adres: Kongregacja Braci chrześcijańskich uczniów w Betlejemie.

Bractwo Najśw. Sakramentu. Można założyć za pozwoleniem Ks. Biskupa.

Arcybractwo Najśw. Sakramentu przy kościele św. Andrzeja i Klau-djusza w Rzymie. W miejscowościach, gdzie niema założonego bractwa, można posłać nazwiska osób, pragnących należeć do niego do Rzymu. Adres: R. P. Direttore dell'Arciconfraternita del SS. Sacramento—S. Claudio, 160, Via del Pozetto, Roma. Albo do konwentu Najśw. Sakramentu w Bozen, Südtirol.

Arcybractwo Nocnej Adoracji. Za pozwoleniem diecezjalnego Biskupa można założyć Arcybractwo Nocnej Adoracji z warunkiem posyłania każdego roku do arcybractwa rzymskiego sprawozdania o łączności poszczególnych bractw.

Arcybractwo codziennej nieustającej adoracji. Każdy Biskup może w swej diecezji przy pewnym kościele założyć to bractwo i uczynić takowe punktem środkowym swej diecezji a kapłana mianować dyrektorem. Arcybractwo to wzięło swój początek w Turynie u OO. Franciszkanów i do nich też trzeba się udać, żeby się złączyć z Arcybractwem tamtejszym. Adres: Rev. Sig. Direttore Generale Dell'Adorazione Quotidiana Universale Perpetua — Chiesa di S. Tommase — Torino (Turin).

Arcybractwo wiecznej adoracji Przenajśw. Sakramentu i uczynki miłosiernie na rzecz ubogich kościołów. Kościół Najśw. Sakramentu w Rzymie wysyła dyplomy z pozwoleniem na zakładanie w diecezji wymienionego arcybractwa. Każdy członek musi być wpisany do księgi. Adres: Casa delle Adoratrici perpetue — Roma, via Nomentana 4.

Arcybractwo wiecznej adoracji Przenajśw. Sakramentu pod opieką św. Patryarchy Benedykta na pociechę dusz czyścicowych. Upoważnienie do przyjmowania otrzyma każdy kapłan od generalnego dyrektora arcybractwa w Lambach. Nazwiska członków trzeba koniecznie zapisywać do księgi bractwa.

Gdyby kto chciał należeć do bractwa, a nie mógł tego osobiście uskuteczyć, może imię i nazwisko posłać listownie albo za pośrednictwem innych osób.

Pobożne dzieło zadośćuczynienia narodów katolickich. Rektor kościoła św. Joachima w Rzymie jest generalnym dyrektorem tego stowarzyszenia. Pragnąc być członkiem tego pobożnego dzieła, trzeba się udać pod następującym adresem: R. P. Direttore della chiesa di S. Gioacchino, Prati di Castello, Roma.

Bractwo godnej pierwszej Komunii św. i wytrwałości w dobrem pod opieką św. Imeldy. Może każdy kapłan uzyskać upoważnienie od O. Generala zak. Dominikańskiego do zapisywania i przyjmowania członków do bractwa. Dokładne zapisywanie nazwisk i przesyłanie ich do kanonicznie urządzonego bractwa jest do ważności przyjęcia koniecznie potrzebne. Za pozwoleniem Diecezjalnego Biskupa może bractwo to wszędzie założyć O. General zak. Dominikańskiego. Adres: Roma, Collegio Angelico, Via S. Vitale 15.

Stowarzyszenie Komunii Wynagradzającej. W każdej diecezji stowarzyszenie to może być kanonicznie założone. Aby należeć do niego, trzeba być członkiem bractwa Najśw. Serca Jezusowego, wpisać się do księgi stowarzyszenia, zobowiązać się komunikować w pewne dni tygodnia lub miesiąca. Członkowie mają szczególny udział w modlitwach i zasługach zakonnicy Wizytek klasztoru w Paray le Monial. Wszystkie nazwiska człon-

ków, jakie się tam posyła zamyka się w ołtarzu kaplicy, gdzie umarła św. Małgorzata. Adres: Direction de la Communion reparatrice, Maison Sermaize, Paray le Monial, France.

Arcybractwo Komunji św. wynagradzającej w połączeniu z Matką Bożą. Klasztor Maria Reparatrix w Strassburgu ma upoważnienie przyjmowania osób z całego świata na członków. Jedynym warunkiem przyjęcia jest wpisanie imienia i nazwiska do księgi bractwa. Adres: Kloster Maria Reparatrix, Strassburg, St. Elisabethstr. 14, Niemcy.

Bractwo Mszy św. wynagradzającej. Chcąc być członkiem trzeba wpisać imię i nazwisko do księgi bractwa. Jeśli na miejscu niema założonego, można nazwiska wysłać do Rzymu do kościoła Sióstr Marji od Pokuty: Roma, via del Luchesi.

Związek Ingolstadzki Mszy św. Kto chce być przyjętym do tego związku, musi osobiście o to poprosić, gdy tego z łatwością uczynić nie może, wolno prosić o przyjęcie listownie albo za pośrednictwem. Nikt nie może być przyjętym bez wiedzy i woli.

Pobożne Stowarzyszenie Ustawicznej Drogi Krzyżowej. O. Generał zak. Franciszkańskiego może za pozwoleniem Ks. Biskupa założyć owe stowarzyszenie przy kościołach lub kaplicach publicznych. Kapłan, chcący sam założyć, może uzyskać nato pozwolenie od O. Generała. Adres: R-mo P. Ministro Generali Ordinis Minorum, Roma, Collegio di S. Antonio, Via Merulana 124. Zapisywanie nazwisk do księgi jest konieczne.

Stowarzyszenie Żyjącej Drogi Krzyżowej. O. Generał zak. Franciszkańskiego ma upoważnienie do zakładania wszędzie wymienionego stowarzyszenia. Również prowincjałowie w swej prowincji. O. Generał ustanawia kapłanów do zapisywania nazwisk członków.

Arcybractwo Przenajdroższej Krwi. Ks. Biskup diecezjalny może bractwo założyć. W celu agregacji należy udać się do dyrektora arcybractwa w kościele St. Nicola in Carcere, albo do Generalnego przełożonego XX. Misjonarzy Najdroższej Krwi. Adres: R-mo Moderatori Generali Congregationis Missionis a pretioso Sanguine, Roma, Via Paoli 1. W miejscowościach, gdzie bractwa tego niema założonego, lub gdzie założyć nie można, wymieniony generalny przełożony udziela upoważnienia kapłanom wpisywać wiernych do bractwa rzymskiego. Imiona i nazwiska przyjętych powinny być w ciągu jednego roku przesłane do kanonicznie założonego bractwa. Dyrektorzy bractw mogą poświęcać i nakładać czerwone szkaplerze i małe czerwone paski. Trzeba odróżnić czerwony szkaplerz Krwi Najdr. od czerwonego szkaplerza Lazarystów.

Arcybractwo Najśł. Serca Jezusa. Bractwo to może być przez Ks. Biskupa kanonicznie zaprowadzone. Upoważnienie do przyjęcia członków udziela również arcybractwo rzymskie poszczególnym kapłanom pod warunkiem, by wszelkie imiona i nazwiska przesyłali do kanonicznie założonego bractwa albo do Sekretarza arcybractwa rzymskiego. Adres: Roma, S. Maria della Pace. W Rzymie przyjmuje się też nieobecnych, którzy listownie lub przez pośrednictwo o to proszą.

Straż Honorowa Najśł. Serca Jezusa. Bractwo to może Ks. Biskup kanonicznie założyć. Aby należeć do Straży Honorowej, trzeba być wpisanym przez dyrektora bractwa. Punktem centralnym dla Polski jest Klasztor SS. Wizytek w Krakowie.

Arcybractwo Konającego Serca P. Jezusa i Matki Bożej Bolesnej.

Diecezjalny Biskup może w swej diecezji bractwo to założyć, a do uzyskania agregacji trzeba się zwrócić pod następującym adresem: Vice-Director, Angers (Maine et Loire) Rue Donadieu 12, France, — albo: Promotor, Poitiers (Vienna) Rue de la Prevote 18, France, — lub do klasztoru Sióstr od konającego Serca Jezusa w Belgji: Monastere de la Religieuses du Coeur agonisant de Jesus, Woluwe Sant Pierre les Bruxelles, Avenue verte 22, Belgique.

Arcybractwo Eucharystycznego Serca Jezusa. Prowadzenie bractwa powierzone zostało OO. Redemptorystom. Rektor Rzymskiego arcybractwa lub jego zastępca ma upoważnienie wszędzie bractwa teje nazwy i celu połączyć z bractwem rzymskim i ich objaśnić o odpustach i przepisach. Adres: R. P. Direttore della chiesa di S. Gioacchino, prati di Castello, Roma. — Można piśmiennie lub ustnie prosić o przyjęcie na członka.

Arcybractwo Godziny Świętej. Chcąc należeć do bractwa, trzeba się wpisać do księgi bractwa w Paray le Monial w Klasztorze SS. Wizytek.

Apostolstwo Modlitwy w połączeniu z Najśw. Sercem Jezusa. Aby być przyjętym do apostolstwa modlitwy, trzeba imię i nazwisko wpisać do księgi apostolstwa przy tych kościołach, gdzie stowarzyszenie to jest ustanowione. Nie koniecznie jest spis nazwisk posyłać do najgłówniejszej miejscowości stowarzyszenia. Chcąc założyć gdziekolwiek stowarzyszenie apostolstwa modlitwy, trzeba udać się do dyrektora diecezjalnego stowarzyszenia, od którego otrzymuje się upoważnienie do przyjmowania członków i dyplomy agregacyjne. Jeśli w miejscowości niema założonego stowarzyszenia, można imiona i nazwiska posłać do redakcji Posłańca Apostolstwa Modlitwy, Kraków Klasztor OO. Jezuitów. (W diecezji Wileńskiej dyrektorem diecezjalnym Apostolstwa Modlitwy jest ks. kanonik Karol Lubianiec).

Bractwo Matki Boskiej Serca Jezusowego. Aby stać się członkiem, trzeba się postarać o wpisanie imienia i nazwiska swego do księgi bractwa. Misjonarze Serca Jezusowego mają upoważnienie agregowania bractw przez Ks. Biskupa założonego. Dla agregacji tegoż bractwa udać się można pod następującym adresem: Roma, via della Sapiencia 32.

Pobożne stowarzyszenie chrześcijańskich rodzin na cześć św. Rodziny. Biskup diecezjalny ma upoważnienie mianować kapłana dyrektorem diecezjalnego stowarzyszenia w celu rozpowszechnienia tegoż. Każdego roku w maju kapłani nadsyłają nazwiska rodzin nowo przyjętych, on zaś odsyła je do Rzymu do centralnego zarządu. Nieobecnych nie można przyjmować. Do ważnego przyjęcia jest koniecznie, by rodzina posiadała przynajmniej quasi domicilium w tej parafji, w której się chce wpisać. Przy zapisywaniu wystarczy wpisać imię i nazwisko głowy domu i liczbę członków rodziny, nie trzeba wymieniać imion poszczególnych osób.

Arcybractwo św. Rodziny, Jezus-Maria-Józef. Biskup diecezjalny może kanonicznie zaprowadzić bractwo, udając się potem do rektora Kolegium XX. Redemptorystów w Lüttich w celu połączenia nowo założonego bractwa z arcybractwem w Lüttich.

Arcybractwo Matki Boskiej Anielskiej. Bractwo założyć może kanonicznie Biskup diecezjalny. Do przyjęcia należy wpisać imię i nazwisko do księgi bractwa. Nieobecni mogą przez pośrednictwo osób lub listownie prosić o przyjęcie.

Bractwo Różańca św. Chcąc wprowadzić bractwo w kościele, trzeba postarać się za pozwoleniem Ks. Biskupa o upoważnienie od O. Generała zak. Dominikańskiego. Do przyjęcia wystarczy wpisanie imienia i nazwiska do księgi kanonicznie założonego bractwa.

Różaniec nieustający albo straż honorowa P. Marji. Chcąc być członkiem tego bractwa, trzeba być koniecznie członkiem bractwa różańca św. Do wpisania wystarczy posłać imię i nazwisko do klasztoru Dominikańskiego z podaniem godziny i dnia, w którym może się odmawiać różaniec.

Żywy różaniec. Można zaprowadzić w każdej parafii bez pozwolenia Ks. Biskupa, gdyż nie jest żadnym bractwem, i dlatego też nie posiada księgi do wpisywania nazwisk. Zelatorzy i Zelatorki mogą przyjmować nowych członków do swej róży, notując sobie ich nazwiska. W miejscowościach, gdzie jest założone bractwo Różańca św., rektor bractwa jest zarazemrektorem żywego różańca. W razie gdyby tylko był żywy różaniec, rektora mianuje O. Generał zak. Dominikańskiego lub prowincjał tegoż zakonu.

(C. d. n.).

Departament Wyznań Religijnych Ministerstwa W. R. i O. P. (dnia 8 stycznia 1923 r.) prosi Kurję o zachowywanie w *sprawach emerytalnych* następującego trybu postępowania:

1) Akta każdego emeryta winny stanowić odrębną całość, jeżeli przeto stan dokumentów wymaga uzupełniających wyjaśnień ze strony władzy duchownej, winny one być przedstawiane dla każdego oddzielnie.

2) Brak wszystkich czy też poszczególnych dokumentów może być skompensowany przez curriculum, dokładnie przedstawiający i bez żadnych luk przebieg służby pensjonowanego kapłana. Curriculum takie może być spisane przez samych kapłanów i oficjalnie przez Kurję stwierdzone, albo też całkowicie przez Kurję sporządzone. Wobec tego, że mało który z księży przedstawia wszystkie swe dokumenty czy też dokładne curricula, byłoby pożądane, aby przy sprawie każdego był dołączony także ogólny formularz służbowy, sporządzony przez Kurję. Ułatwiłoby to znacznie pracę Ministerstwu przy badaniu spraw. Na mocy powyższego zechce Kurja w każdym poszczególnym wypadku dokładnie zbadać stan dokumentów poszczególnych kapłanów-emerytów i stwierdzić, czy w przedstawieniu przebiegu służby niema jakich luk: o ileby się okazały przypadkowo, należy je uzupełnić, o ileby zaś oznaczały istotną przerwę w pracy — należy to wyraźnie zaznaczyć.

3) W przebiegu służbowym, o ile służba była bez przerwy, musi być uwidoczniona ciągłość pracy, bez podawania dat. Ściśle jednak należy oznaczać daty (dzień, miesiąc, rok) rozpoczęcia i zakończenia pracy etatowej. O ileby jedno czy drugie nie mogło być ściśle oznaczone, Kurja winna to umotywować. Jeżeli kapłan przechodzi w stan spoczynku przed ukończeniem 60 lat życia oraz przed wysługą 35 lat pracy (art. 7 ust.), może on na mocy art. 54 ust. emeryt. otrzymać emeryturę tylko z powodu niezdolności do pracy — okoliczność ta więc winna być stwierdzona.

4) Dokumenty, czy też curriculum winny wykazywać, jakie stanowisko ostatnio zajmował emerytowany kapłan.

5) Dla wymiaru emerytury nie jest wystarczająca okoliczność, że kapłan ma przejść w stan spoczynku, ponieważ do wypłaty pensji można

przystąpić tylko przy posiadaniu wiadomości, że dany kapłan w dniu określonym przeszedł w stan spoczynku. Wobec tego jednak, że jest pożądane, aby kapłan spensjonowany mógł pobierać emeryturę zaraz po opuszczeniu swego etatowego stanowiska, Kurja może wystąpić z wnioskiem o spensjonowanie, przewidując rychłe przejście w stan spoczynku, i już po fakcie dokonany natchmiast o tem powiadomić Ministerstwo dla zarządzenia wypłaty pensji.

6) Wszelkie dane służbowe, w razie braku dokumentów, mogą być stwierdzone jedynie przez Centralną władzę duchowną.

7) Przedstawianie aktów metrycznych oraz aktów wyświęcenia jest zbyteczne.

8) W razie zamieszkania emerytowanego w obrębie innej diecezji należy powiadomić o tem Ministerstwo W. R. i O. P. celem dokonywania wypłat za pośrednictwem właściwej Kurji.

Episcopus Camenecensis notum facit, sacerdotem dioecesis Camenecensis Franciscum Baturewicz ad normam Can. 2379 ab ordinibus receptis suspensum esse.

Curia Dioecesana Luceo-Żytomiriensis notum facit sacerdotem Josephum Hoffman ab Excellentissimo Ordinario loci ad normam can. 2331 § 1, „a divinis“ suspensum esse.

DELEGAT RZĄDU

W WILNIE

WYDZIAŁ ADMINISTRACYJNY

Do Kurji Biskupiej

Wilno, dn. 20/XI 1924 r.

w Wilnie.

L. 8643/II.

Z dniem 18 listopada r. b. obowiązuje nowa ustawa o powszechnym obowiązku służby wojskowej (Dziennik Ustaw L. 61 ex 24 poz. 609). W myśl art. 27 wspomnianej Ustawy wszyscy urzędnicy stanu cywilnego i prowadzący metryki obowiązani są z chwilą wejścia w życie wspomnianej ustawy przesyłać właściwym urzędom gminnym (miejskim i wiejskim) corocznie najpóźniej w miesiącu wrześniu każdego roku wyciągi z metryki urodzenia i śmierci, dotyczące osób wchodzących w wiek poborowy w następnym roku.

Podając powyższe do wiadomości upraszam o możliwe rychłe wydanie odnośnego zarządzenia podwładnym sobie organom o konieczności ścisłego stosowania się przez nich do pomienionego artykułu a w szczególności zachowania w niem wymienionego terminu. Ze względu jednak na to, iż termin ten w roku bieżącym nie może być zachowany z całą ścisłością z powodu wejścia w życie omawianej ustawy dopiero w drugiej połowie listopada r. b. upraszam o nadmienienie w swoim zarządzeniu do podwładnych organów, że czynności wymienione w art. 27 ustawy winny być wykonane do 15 grudnia r. b. Przyczem nadmieniam, iż zacho-

wanie tego terminu jest koniecznością, gdyż w myśl obecnie obowiązującej ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej rejestracja poborowych rocznika 1904 winna być przez urzędy gminne bezwzględnie zakończoną do dnia 1 lutego 1925 r.

(—) Delegat Rządu w Wilnie *Raczkiewicz*.

STAROSTA
POWIATU WILEŃSKO-TROCKIEGO

Dnia 14/XI 1924 r.

L. dz. 21823/l.

Wilno, Ostrobramska 6.

Przedmiot: w sprawie rejestr.
roczn. 1904 r.

DO KURJI DIECEZJALNEJ

w Wilnie.

Na podstawie art. 21 Ustawy z dnia 23 maja r. b. o powszechnym obowiązku służby wojskowej, urzędnicy stanu cywilnego i prowadzący metryki są obowiązani przysyłać właściwym urzędom gmin w/m corocznie wyciągi z metryk urodzenia i śmierci dotyczące osób wchodzących w wiek poborowy w roku następnym. W myśl art. 5 Ustawy wiek poborowy rozpoczyna się z dnia 1 stycznia tego roku, w którym obowiązany do służby wojskowej kończy 21 lat życia. Ponadto według art. 28 Ustawy, urzędnicy stanu cywilnego i prowadzący metryki obowiązani są na żądanie Władz administracyjnych i instr. (Starostw) udzielać wszelkich wyjaśnień, wyciągów i odpisów potrzebnych przy układaniu i prowadzeniu list poborowych, oraz wogóle przy czynnościach urzędowych, wynikających z wykonania niniejszej Ustawy.

W związku z powyższem celem wciągnięcia do list poborowych rocznika 1904, upraszam o wydanie księgom-proboszczom zam. w powiecie Wileńsko-Trockiem i w Wilnie (gdymetryki części powiatu są przy parafjach Wileńskich) zarządzenia sporządzenia omawianych Ustawą wyciągów metrycznych, odnoszących się do rocznika 1904 i przesłania pomienionych wyciągów do odnośnych gmin (do gmin przynależności stanowej poborowych).

Wykaz gmin tut. powiatu dla orjentacji załączam i uprzejmię proszę o przesłanie odpisu wydanego w tej kwestji zarządzenia.

Termin zanotowano 22/XI 24 r.

WYKAZ GMIN

powiatu Wileńsko-Trockiego.

- 1) Gmina Mejszagolska . . . poczta Mejszagolska.
- 2) „ Rzeszańska . . . „ Rzesza.
- 3) „ Podbrzeska . . . „ Podbrzeź.
- 4) „ Mickuńska . . . „ Mickuny.

5)	"	Rukojska	poczta Rukojnie.
6)	"	Niemenczyńska	" Niemenczyn.
7)	"	Janiska	" Podbrodzie.
8)	"	Bystrzycka	" Werniany.
9)	"	Szumiska	" Kiena.
10)	"	Worniańska	" Worniany.
11)	"	Turgielska	" Turgiele.
12)	"	Rudomińska	" Rudomino.
13)	"	Solecznicka	" Soleczniki.
14)	"	Trocka	" Troki.
15)	"	Olkienicka	" Olkieniki.
16)	"	Rudziszka	" Rudziszki.
17)	"	Landwarowska	" Landwarów.
18)	"	m. Trok	" Troki.
19)	"	m. N. Wilejka	" N. Wilejka.

Kontrakty XX. Prefektów z władzami oświatowymi nie mogą być zawierane na tej chociażby zasadzie, że księży nie zależą od siebie, lecz od swej władzy duchownej, która nie może być przez kontrakty krepowana w translokatach księży.

Sąd diecezjalny prosi XX. Proboszczów, aby w metrykach pogrzebowych w I-szej rubryce po słowach: „N. lat, miesięcy, dni“ wskazywano chorobę, na jaką osoba oznaczona zmarła. Należy jednak dowiedzieć się dokładnie, jaka była choroba.

Kurja prosi PW. XX. Dziekanów o przysłanie z dekanatów wykazu parafij z *dokładnym* spisem miejscowości, jakie wchodzą w skład parafji.

Ordynarjat zachęca PPWW. Duchowieństwo do prenumerowania „Przeglądu Katolickiego“. (Warszawa, Krakowskie Przedmieście 71. Konto czekowe P. K. O. w Warszawie Nr 5080. Prenumerata kwartalna zł. 5).

X. Feldheim wydał „Skarbiec Pisma Świętego — konkordację rzeczową“ w Kielcach 1924 r. staraniem redakcji „Przeglądu Homilitecznego“ przy Seminarjum Duchownym Kieleckim. Dzieło to zasługuje na uwagę W. Duchowieństwa.

O młodzieży i dla młodzieży. Literatura nasza mało poświęca uwagi młodzieży pozaszkolnej i jej specjalnym potrzebom. To też powitać należy nowy szereg wydawnictw z tej dziedziny, wydanych przez ogólnopolską centralę młodzieży pozaszkolnej. Zjednoczenie Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej (skład główny i adres dla zamówień: Spółka Zjednoczenia Młodzieży, Poznań, Poczta 15). I tak wyszła książka X. Wal. Adamskiego: *Zarys Psychologii Młodzieży* (cena 1.30 zł.). Jest to pierwsza w literaturze

naszej książka, wyświeclająca w sposób gruntowny ten tak podstawowy problem w akcji młodzieży. Specjalnie na Święto Młodzieży, które Stowarzyszenia obchodzą w pierwszą niedzielę po dniu św. Stanisława Kostki, jest napisana książka *X. Rogoża: W górę serca* (cena 1.80 zł.), zawierająca 5 kazań okolicznościowych. — Kompletny materiał na wieczornicę w dniu Święta Młodzieży (wykład, deklamacje, żywe obrazy, śpiewy i t. d.) podaje: *Zbigniew Topór, Święto Młodzieży* (cena —.70 gr.). Tak bardzo potrzebnych w życiu Stowarzyszeń urozmaiceń, sztuczek, rzeczy wesołych dostarczyły broszury: *X. W. A.: Zbiór pantomin* (dwa zeszyty po —.40 gr.), *Zbigniew Topór: Zbiór monologów* (—.55 gr.), *Fel. Żurowska: Głos ziemi* (—.90 gr.), obrazek sceniczny z nad morza polskiego na rolę żeńskie, *Zbigniew Topór: Posadzony* (cena 2.20 zł.), sztuka w 5 aktach na rolę męskie. Nadto wyszły dwa utwory znanego kompozytora kościelnego *X. Fr. Walczyńskiego: Msza polska* (1.50 zł.) i *Pieśni do św. Stanisława Kostki* (—.90 gr.), oba na dwa głosy w łatwym układzie, dostosowanym do środków i potrzeb młodzieży pozaszkolnej. Nadto wyszły w zgrabnych zeszytach w układzie na dwa głosy z tow. fortepjanu: *Feliks Nowowiejski: Hej do apelu*, hymn młodzieży, w nowym układzie, *Hymn młodzieży żeńskiej*, *W. Alp.: O Stanisławie Patronie Ty nasz*, oraz hymn organizacji katolickich: *My chcemy Boga*. Cena każdego zeszytiku —.20 gr.

Rektor Uniwersytetu Stefana Batorego i Dziekan Wydziału Lekarskiego zawiadamiają, że kliniki uniwersyteckie w Wilnie są położone w trzech dzielnicach miasta:

a) Przy Szpitalu Wojskowym na Antokolu: Kliniki: chorób wewnętrznych 2-ga (Terapeutyczna), chirurgiczna, chorób skórnych i wenerycznych, chorób dziecięcych, chorób gardła, ucha i nosa, chorób oczu, chorób umysłowych.

b) Przy ulicy Bogusławskiej 3: Klinika chorób kobiecych i położnicza.

c) Przy Szpitalu Miejskim św. Jakóba (Łukiszki): Kliniki: chorób wewnętrznych 1-sza (Diagnostyczna), chorób nerwowych.

Chorych, potrzebujących obserwacji lekarskiej i systematycznego leczenia, przyjmuje się do klinik za opłatą w wysokości kosztów utrzymania, zaś chorzy, nie potrzebujący stałego pobytu w klinice, mogą korzystać z porad i leczenia w przychodniach klinicznych bezpłatnie w dnie powszednie w rannych godzinach.

Kliniki znajdują się pod kierownictwem profesorów Uniwersytetu.

Z KURJI DIECEZJALNEJ WILEŃSKIEJ.

Wilno, dn 25 listopada 1924 r. Nr. 3915.

X. Lucjan Chalecki,
Kancelarz Kurji.